

скасування чи реформування старих, тому система соціальних трансферів стала надзвичайно громіздкою, заплутаною та неефективною [2].

Отже, трансферні платежі займають вагоме місце у структурі доходів населення України. Частка цих платежів у динаміці істотно збільшилась за період 2000-2012 рр., що призвело як до позитивних (розвиток сфери соціального захисту) так і негативних (зниження економічної активності та мотивації до праці) наслідків.

Література

1. www.ukrstat.gov.ua. 2. Холод Н.М. *Розподіл доходів та бідність у перехідних економіках: монографія/ Назар Холод.-Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2009.-442 с.*

Олександр СЕРДЮК

Донецький національний технічний університет

ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ВУГЛЕВИДОБУВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Вуглевидобувне підприємство представляє собою складну систему виробництва, діяльність якої залежить від багатьох зовнішніх, внутрішніх та природних факторів. На відміну від інших підприємств, діяльність вугільних шахт обмежена межами шахтного поля. Успішність їхнього функціонування залежить від обсягів запасів вугілля та від умов ведення гірничих робіт. Тобто, найбільший вплив на роботу вуглевидобувних підприємств мають природні фактори. Тому показники інвестиційної привабливості вуглевидобувних підприємств значно відрізняються від підприємств інших галузей економіки.

На формування інвестиційної привабливості вугільної шахти мають вплив ряд факторів від яких залежить перспектива функціонування підприємства у майбутньому періоді. Врахування цих факторів дозволяє визначитися зі стратегією розвитку підприємства та розрахувати обсяг інвестицій необхідних для рентабельної роботи шахти. Формування інвестиційної привабливості вуглевидобувного підприємства залежить від п'яти основних факторів, а саме: виробничого потенціалу, державної політики, наявності трудових ресурсів, показників рентабельності, інноваційного потенціалу.

Виробничий потенціал вуглевидобувного підприємства визначається як – сукупний показник запасів вугілля та умов ведення гірничих робіт. Даний показник демонструє наскільки доцільною є подальша експлуатація шахти. Для визначення виробничого потенціалу потрібно в першу чергу проаналізувати такі показники як: запаси вугілля, умови ведення робіт, якість вугілля. Виробничий потенціал є найважливішим фактором при оцінці інвестиційної привабливості вуглевидобувного підприємства.

Врахування інноваційного потенціалу також є необхідним для оцінки можливості розвитку вуглевидобувного підприємства у майбутньому періоді. У найбільш загальному сенсі інноваційний потенціал це здатність підприємства до впровадження інновацій. Тобто адаптованість та спроможність структур підприємства до втілення нових управлінських, виробничих та фінансових заходів. Що стосовно вуглевидобувних підприємств, рівень інноваційного потенціалу на них формується на основі показників фінансового, технічного, природного, робітничого, управлінського та мотиваційного потенціалів підприємства.

За допомогою аналізу показників рентабельності підприємства можливо визначити ефективність використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів підприємства. Тобто за допомогою даного показника можна визначити на скільки ефективним є рівень роботи підприємства. Визначення показників рентабельності вуглевидобувного підприємства є важливим кроком для встановлення необхідного обсягу інвестицій.

Державна політика має прямий вплив на формування інвестиційної привабливості, який полягає у регулюванні процесів які відбуваються на ринку вугілля та устаткування. Також держава встановлює рівень оподаткування для підприємств вугільної галузі. Тобто держава створює певні умови для функціонування вугільної галузі. Оптимізація ринкових та податкових процесів для

умов вугільної промисловості України, дозволить збільшити рівень інвестиційної привабливості всіх підприємств галузі.

Для функціонування та для розширення масштабів виробництва, підприємства вугільної галузі потребують достатньої кількості кваліфікованої робочої сили. Тобто більш інвестиційно-привабливими є підприємства які знаходяться в межах великих міст, на території яких знаходяться навчальні заклади які відповідають профілю підприємства.

Отже, на основі вищезазначених факторів формуються зальний показник інвестиційної привабливості вуглевидобувного підприємства. Проаналізувавши належним чином приведені фактори, можливо визначити доцільність інвестування коштів в те чи інше підприємство вугільного сектору.

Діна СЕРЕБРЯНСЬКА

Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України, м. Київ

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РОЗПОДІЛУ ВИДАТКОВИХ ПОВНОВАЖЕНЬ МІЖ РІВНЯМИ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ

«Прогрес сучасного суспільства оцінюється не так темпами економічного розвитку, як рівнем благополуччя кожного окремого громадянина» [1, С.56]. Головною метою функціонування будь-якої демократичної держави є гармонійний розвиток і добробут людини, який може забезпечити налагоджена та законодавчо обґрунтована система розподілу компетенцій між органами місцевого самоврядування (далі - ОМС) різних рівнів.

На сьогоднішній день сфері розподілу видаткових повноважень притаманні ряд проблем, які існували ще з перших років незалежності України, коли були закладені фундаментальні першооснови інституту місцевого самоврядування, та залишаються невирішеними на сьогодні і після прийняття двох основних законодавчих документів в даній сфері: ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні» [2] (далі - закон) та Бюджетного кодексу України [3] (далі - БКУ): нечіткість розподілу компетенцій, дублювання повноважень, неможливість виділення конкретного органу місцевої влади, відповідального за здійснення тих чи інших повноважень; незабезпеченість витратних повноважень необхідним обсягом фінансових ресурсів, запровадження такої системи міжбюджетного вирівнювання, яка не стимулює ОМС до ефективного виконання своїх завдань та функцій.

Більшість із зазначених проблем беруть свій початок із недосконалості законодавчої бази: підходи стосовно поділу функцій між сільським, районним та обласним рівнями місцевої влади відрізняються за законом та БКУ; в законі та БКУ зазначається різний перелік власних повноважень, які закріплюються за ОМС; відсутність в БКУ розмежування власних повноважень (або видатків, які не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів) між рівнями ОМС; наявність в БКУ лише одного принципу субсидіарності та двох критеріїв - повноти надання гарантованих послуг та наближення їх до безпосереднього споживача, - які не дають науково обґрунтованого пояснення, чому саме такий поділ видатків між різними рівнями місцевих бюджетів представляється у БКУ¹. Використання такого незначного обсягу принципів та критеріїв не допоможе вирішити важливе та складне питання, що описувалося не одним відомим науковцем (Кириленко О., Луніна І., Малиняк Б., Опарін В., Слухай С., Юрій С. та ін.) - обґрунтованого впровадження поділу функцій між відповідними органами місцевої влади.

Очевидно, що недосконалість законодавчої бази призводить до значних проблем на практиці. Так, аналізуючи звіт про виконання місцевих бюджетів України за 2011 рік було виявлено ряд порушень: відбулося фінансування дитячого будинку сімейного типу, позашкільних закладів

¹ Згідно із ст.86 БКУ із бюджетів сіл, селищ, міст та їх об'єднань здійснюються видатки на фінансування бюджетних установ та заходів, які забезпечують необхідне першочергове надання соціальних послуг; з бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та міст обласного значення, а також районних бюджетів - видатки на фінансування бюджетних установ та заходів, які забезпечують надання основних соціальних послуг; з бюджету Автономної Республіки Крим та обласних бюджетів - видатки на фінансування бюджетних установ та заходів, які забезпечують гарантовані державою соціальні послуги для окремих категорій громадян.